

Podsumowanie programu edukacyjnego „ARS, czyli jak dbać o miłość?” w województwie podkarpackim w roku szkolnym 2022/2023

W roku szkolnym 2022/2023 zrealizowano kolejną edycję programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?” na terenie naszego województwa. Było to możliwe dzięki zaangażowaniu i poświęceniu zarówno pracowników pionu promocji zdrowia jak i nauczycieli i pedagogów.

Problematyka zachowań ryzykownych występujących wśród młodzieży, w tym sięganie po substancje psychoaktywne różnego typu nadal jest w obszarze działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Pomimo trudności i przerzucenia ciężaru zagadnień z zakresu zdrowia publicznego nie rezygnujemy z problematyki związanej z uzależnieniami.

Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?” jest nadal świetną odpowiedzią na wyżej wymienioną problematykę. Głównym celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Program nie skupia się na zagadnieniach dotyczących negatywnych skutków korzystania z używek, a pokazuje problem w kontekście przyszłości i planowania rodziny.

Na podstawie sprawozdań otrzymanych z 20 Powiatowych Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznych wynika, że ofertę programową przedstawiono 193 szkołom ponadpodstawowym, co stanowi ok. 64% wszystkich tego typu placówek w województwie.

W roku szkolnym 2022/2023 na terenie województwa podkarpackiego zakończyła się X edycja programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, która swoim zasięgiem objęła 7 229 uczniów, 1 667 rodziców oraz 83 szkoły ponadpodstawowe (tj. 28% wszystkich szkół tego typu w województwie podkarpackim), w tym:

- 6 szkół zawodowych,
- 26 licea ogólnokształcące,
- 40 techników,
- 10 innych typów szkół,

Na podstawie przesłanych kwestionariuszy z PSSE wynika, że do X edycji przystąpiły 6 nowe szkoły, dla pozostałych 77 szkół była to kolejna edycja programu.

Działaniami programowymi w X edycji objęto 7 229 uczniów szkół ponadpodstawowych, co stanowi 11% wszystkich uczniów szkół ponadpodstawowych w województwie. Struktura wiekowa przedstawiała się następująco:

- klasy I – 3 061 uczniów,
- klasy II – 1 671 uczniów,
- klasy III – 1 710 uczniów,
- klasy IV – 787 uczniów.

Analizując przesłane kwestionariusze można stwierdzić, że najwięcej szkół (63) przeznaczyło na realizację programu minimalny czas do 6 godzin lekcyjnych, 12 placówek przeznaczyło na realizację 6-8 godzin i kolejno 8-10 godzin 3 placówki i powyżej 10 godzin 4 szkoły.

Pomimo to program „ARS, czyli jak dbać o miłość?” spotkał się z pozytywnym odbiorem przez młodzież.

- zajęcia programowe cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród uczniów, którzy chętnie w nich uczestniczyli. Zaangażowanie uczniów podczas realizacji programu, jako bardzo dobre oceniło 18% szkolnych koordynatorów (dobre- 49%, dostateczne- 27%),
- 27% nauczycieli bardzo dobrze oceniała treści merytoryczne programu (dobre- 47%, dostateczne- 21%).

Z ankiet ewaluacyjnych (przeprowadzonych w 12 powiatach) wynika, że uczniowie stwierdzili, że celująco (26%), bardzo dobrze (42%), dobrze (25%), dostatecznie (5%) opanowali treści programowe. Dla około 85% badanych, formy prowadzenia zajęć były ciekawe i 85% uczniów stwierdzi, że mogli w nich aktywnie uczestniczyć. Ponadto według 68% uczniów zajęcia wpłynęły na poszerzenie ich wiedzy w obszarze związanym z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych. 77% ankietowanych uznała wszystkie treści przedstawione przez prowadzącego za wartościowe. Jednocześnie, aż 90% uczniów twierdzi, że program „ARS, czyli jak dbać o miłość?” należy promować wśród swoich rówieśników, a 80% chciałoby, aby w przyszłości, ich dzieci mogły wziąć w nim udział. Tym samym uzyskane wyniki mogą stanowić dla nauczycieli cenną wskazówkę w zakresie ewaluacji przekazywanej młodzieży wiedzy z obszaru profilaktyki uzależnień.

Analiza danych ankietowych wskazuje, że 1 677 rodziców i opiekunów uczniów aktywnie uczestniczyło w działaniach programowych. Przede wszystkim brali udział w organizowanych przez szkołę spotkaniach informacyjnych z zakresu środków psychoaktywnych.

Przy wdrażaniu X edycji wykorzystywano głównie w kontakcie z koordynatorami szkolnymi drogę meilową lub telefoniczną, sporadycznie odbywały się szkolenia indywidualne i narady, które w województwie (na podstawie informacji zebranych z PSSE) przeprowadzono 9, w których brało udział 21 uczestników, przeprowadzono również 54 instruktaże dla 54 nauczycieli.

Podsumowując realizację programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?” w roku szkolnym 2022/2023 należy wskazać, że udało się program zrealizować w 83 placówkach.

Nie można pominąć ogromnego zaangażowania pracowników pionu promocji zdrowia, którzy zdołali utrzymać kontakt z koordynatorami szkolnymi, wspierać ich w realizacji programu, zebrać kwestionariusze i przygotować ocenę programu za rok szkolny 2022/2023. Efektem tej współpracy jest wysoki odsetek- 87% szkół zadeklarowało kontynuację programu w przyszłym roku. Dla nas jako dla koordynatorów sukcesem jest to, że 68% młodzieży uczestniczącej w programie uważa, że zajęcia wpłynęły pozytywnie na zwiększenie ich wiedzy w obszarze związanym z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych.